

Wegrestaurant Gilze Beheer B.V.
De heer T.A.B. van der Valk
Klein Zwitserland 8
5126 TA Gilze

VERZONDEN 20 SEP. 2019

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
20 september 2019	Z/099025	(0485) 469 356 00	De heer H.T. (Harry) Kars
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
-		HVN	Besluit Wet natuurbescherming Faunabeheer

Geachte heer Van der Valk,

Hierbij treft u het besluit aan op uw aanvraag voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het doden van zwarte kraaien en het verjagen van roeken bij het Wegrestaurant Gilze te Gilze, in de gemeente Gilze en Rijen. Wij hebben besloten uw aanvraag te weigeren. De redenen hiervoor treft u in onderstaande toetsing en overwegingen aan.

PROCEDURELE ASPECTEN

De aanvraag

Op 18 juni 2019 heeft u een aanvraag ingediend voor een ontheffing op grond van de Wnb ten aanzien van het verbod op het doden van zwarte kraaien met een kraaienvangkooi en het doden van zwarte kraaien met het geweer tussen zonsondergang en zonsopkomst. Tevens vraagt u een ontheffing voor het verjagen van de roek, dit ter bestrijding van overlast en in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 30 juni 2019 tot en met 7 juli 2019.

Bevoegdheid provincie

Omdat de aangevraagde handelingen worden verricht in de provincie Noord-Brabant zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens gevolgen van de handelingen voor de soorten buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure toegepast, overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht.

WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER

Wet natuurbescherming

De roek en de zwarte kraai zijn een in het wild levende vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. De zwarte kraai is onder de Wet natuurbescherming aangewezen als soort die in het gehele land belangrijke schade veroorzaakt en mag onder strikte voorwaarden door grondgebruikers worden bestreden op grond van een landelijke vrijstelling.

Op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb, kan ontheffing worden verleend van het verbod op, onder meer, het doden van zwarte kraaien met behulp van een kraaienvangkooi. Voor het verjagen van roeken, buiten de broedkolonie, is geen ontheffing nodig. Het verbod, bedoeld in het vierde lid (storen van vogels), is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig (onder meer) in het belang van de volksgezondheid;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de roek en de zwarte kraai.

Nota faunabeheer

GS kunnen een ontheffing verlenen van een of meer van de in de Wnb opgenomen verboden. Ontheffingen gelden altijd voor een specifiek gebied en een specifieke situatie. Het beleid van de provincie maakt het mogelijk om, op basis van een faunabeheerplan, een ontheffing te verstrekken bij dreiging van schade. GS toetsen bij het beoordelen van een ontheffingsaanvraag aan de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort op provinciaal niveau bij een stabiele of toenemende trend, en op provinciaal, regionaal of lokaal niveau bij een afnemende trend. Schade en/of overlast dient aangetoond te worden met objectieve gegevens.

Ten aanzien van de roek vermeldt de Nota faunabeheer dat GS geen ontheffing voor het doden zullen afgeven bij vogelsoorten waarbij nu al reeds sprake is van een slechte staat van instandhouding en waarbij sprake is van een afnemende trend binnen Noord-Brabant.

Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

In bijlage 1 van de Beleidsregel staan de afwegingskaders en voorwaarden voor het beheer van Vogelrichtlijnsoorten vermeld. Ten aanzien van de roek wordt aangegeven dat een incidentele ontheffing mogelijk is ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. De trend van de roek als broedvogel laat een matige afname zien, zowel landelijk als provinciaal. Als passende en doeltreffende maatregelen voor wering en preventie van roekenschade wordt verwezen naar de Preventiekit Kraaiachtigen van BIJ12-Faunazaken.

De ontheffing wordt slechts verleend indien:

- De verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie, alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan;
- Aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn;
- Verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.

Ten aanzien van de zwarte kraai wordt aangegeven dat GS streven naar een duurzame instandhouding van de populatie, waarbij tevens wordt geborgd dat belangrijke landbouwschade en risico's voor het luchtverkeer wordt voorkomen. De zwarte kraai is landelijk vrijgesteld. De landelijke vrijstelling wordt afdoende geacht ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Aanvullend kunnen GS een incidentele ontheffing verlenen indien de ruimte die de landelijke vrijstelling biedt aantoonbaar onvoldoende is ter bescherming van één van de wettelijke belangen.

Faunabeheerplan Noord-Brabant 2017-2023

In het faunabeheerplan is hoofdstuk 7.26 gewijd aan de roek. Hier wordt vermeld dat de roek als broedvogel in de provincie Noord-Brabant een significante afname kent van meer dan 5% over de periode 2005-2015.

Er zijn geen meldingen geregistreerd bij de Faunabeheereenheid van schade aan andere belangen. Er zijn wel gevallen bekend van overlast, wanneer roekenkolonies zich in of nabij de bebouwde kom bevinden. Dan kan vervuiling van woningen of voertuigen alsmede lawaaioverlast optreden. Op grond van artikel 3.1, lid 5, van de Wet natuurbescherming mogen roeken het hele jaar door opzettelijk verstoord worden, mits de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit geldt niet voor verstoring van broedkolonies. Hiervoor is ontheffing noodzakelijk.

De conclusie in het faunabeheerplan ten aanzien van de roek luidt daarom: "De FBE zal geen ontheffingen meer aanvragen voor verjaging met ondersteunend doden van roeken vanwege schade aan gewassen. Zo nodig wordt incidenteel ontheffing aangevraagd vanwege ernstige overlast of risico's voor de volksgezondheid."

In het faunabeheerplan is hoofdstuk 7.6 gewijd aan de zwarte kraai. Hier wordt vermeld dat rond het jaar 2000 er 70.000 tot 100.000 broedparen in Nederland voor kwamen (Bijlsma e.a., 2001).

Over heel Nederland bekeken is de zwarte kraai als broedvogel vergeleken met 1990 toegenomen met enkele procenten per jaar. Echter de laatste tien jaren neemt de broedpopulatie weer licht af, maar is nog steeds op veel hoger niveau dan rond 1990. Dit geldt ook voor de broedvogels in Noord-Brabant. De winteraantallen zwarte kraaien in Noord-Brabant zijn de laatste tien jaar min of meer stabiel. Dit is niet goed te verklaren, daar de zwarte kraai grotendeels een standvogel is.

Voor schade veroorzaakt door zwarte kraaien wordt sinds 2004, toen de soort op de landelijke vrijstellingslijst is geplaatst, niet meer door het Faunafonds een tegemoetkoming verleend. Schade door zwarte kraaien treedt hoofdzakelijk op aan landbouw, in fruitteelt (appels en peren) en in maïs en granen (vooral in kiemend gewas).

Op basis van de landelijke vrijstelling wordt mogelijk een aanzienlijk deel van de populatie geschoten. Dit vindt het meeste plaats in de zomerperiode, wanneer de meeste schade optreedt. Dit is niet direct in een % afschot uit te drukken, omdat een goede schatting van de aantallen ontbreekt. Het aantal zwarte kraaien ligt in de nazomer in ieder geval hoger dan in de winter. Er zijn dan nog veel jonge zwarte kraaien waarvan een deel in herfst en winter sterft, hetzij door afschot, hetzij op natuurlijke wijze.

Het aantal broedvogels blijft stabiel tot licht groeiend ondanks het forse afschot. Omdat deze diersoort op de landelijke vrijstellingslijst is geplaatst kan er in geheel Noord-Brabant afschot plaatsvinden. Alternatieve werende middelen zijn op basis van de landelijke vrijstelling niet vereist. Aanvullende inzet van de vangkooi is noodzakelijk omdat geweer en verjagen alleen onvoldoende effectief is en een te grote inspanning vraagt. Dit is van toepassing bij bijvoorbeeld kapitaalsintensieve teelten zoals fruit of in geval van voorkoming van predatie van bodembroeders.

TOETSING EN OVERWEGINGEN

Staat van instandhouding van de roek

De roekenpopulatie (broedvogels) toont over de periode 2007-2017 zowel landelijk als in de provincie Noord-Brabant een significante afname. De landelijke staat van instandhouding van deze vogelsoort als broedvogel is 'matig ongunstig', en als niet-broedvogel 'zeer ongunstig'¹. Uit monitoringgegevens van de provincie blijkt dat het aantal bewoonde nesten van de roek in Noord-Brabant in de afgelopen tien jaar is gedaald van 9.519 in 2008 naar 6.253 in 2018.

Gunstige staat van instandhouding van de zwarte kraai

De staat van instandhouding van de zwarte kraai in Nederland als broedvogel en niet-broedvogel is gunstig². Zwarte kraaien behoren tot de meest verspreide broedvogels en bewonen zowel open landbouw- of natuurgebieden als bossen en steden. De hoogste dichtheden vinden we in kleinschalig boerenland. De verspreiding is sinds 1975 sterk uitgebreid.

Preventieve en alternatieve middelen

Uit de aanvraag blijkt niet dat er preventieve middelen zijn ingezet om overlast of risico's voor de volksgezondheid te voorkomen.

Overwegingen

Bij de aanvraag zijn de verplicht gestelde bijlagen niet toegevoegd zoals:

- Een schadebestrijdingsplan
- Onderbouwing van de overlast
- Verklaring van gemeente /politie/GGD/RLD ten behoeve van de onderbouwing van het belang volksgezondheid of de openbare veiligheid

Niet is aangetoond dat er sprake is van een dusdanige overlast dat er sprake is van een gevaar voor de volksgezondheid. Ook is er niet aangetoond dat andere bevredigende preventieve maatregelen zijn toegepast die niet, of in onvoldoende mate, effectief zijn. Bij een hotel, zoals hier aan de orde, zijn meerdere andere effectieve preventieve maatregelen te nemen om overlast te voorkomen. Hierbij verwijzen wij naar de Faunaschade-preventiekit Kraaiachtigen van BII12 Faunazaken. Voor het doden van kraaien, middels een vangkooi, zijn onvoldoende motieven aangevoerd.

De periode waarvoor de ontheffing is aangevraagd, had een aanvangsdatum, welke 14 dagen na de dag van aanvraag was gelegen, binnen deze korte periode was het niet mogelijk een ontheffing te verlenen. Daarnaast werd ontheffing aangevraagd voor een periode van één week. Aangezien deze periode reeds is verlopen, bestaat er geen aanleiding meer een ontheffing te verlenen.

Voor het opzettelijk storen van roeken, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding, is geen ontheffing nodig.

Horen

Ingevolge artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht hebben wij op 15 augustus 2019 de heer T. van der Valk telefonisch op de hoogte gebracht van ons voornemen de ontheffing te weigeren en hem in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. Hierop gaf de heer Van der Valk aan dat hij geen

---

¹ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15630>

² <https://www.sovon.nl/nl/soort/15671>

tijd had om te reageren en vroeg of wij hem een mail wilden sturen waarop hij kon reageren. Op de door ons toegezonden mail hebben wij geen reactie meer ontvangen.

Conclusie

Gelet op het bovenstaande ontbreken de vereisten voor het kunnen afgeven van de gevraagde ontheffing. Daarom weigeren wij de ontheffing voor het doden van zwarte kraaien in het belang van de volksgezondheid.

Voor het opzettelijk storen van roeken, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding, is geen ontheffing nodig.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

gelet op de Nota Faunabeheer Noord-Brabant (2017);
gelet op de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant, eerste wijzigingsregel (2017);
gelet op het op 13 juni 2017 goedgekeurde faunabeheerplan 2017-2023,

weigeren de gevraagde ontheffing aan:

Wegrestaurant Gilze Beheer B.V.
De heer T.A.B. van der Valk
Klein Zwitserland 8
5126 TA Gilze

- voor het doden van **zwarte kraaien** (*corvus corone*), ex artikel 3.3 eerste lid van de Wet natuurbescherming,
- voor het verjagen van roeken (*Corvus frugilegus*)

op het terrein van wegrestaurant Gilze.

's-Hertogenbosch, 20 september 2019

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

In afschrift aan:

- BIJ12 - Faunazaken (per e-mail);
- De Faunabescherming (per e-mail);
- De Dierenbescherming Regio Zuid (per e-mail);
- KNJV Juridische Zaken (per e-mail);
- NVWA Eindhoven (per e-mail);
- Politie Midden- en West-Brabant (per e-mail);
- Statenfractie Partij voor de Dieren (per e-mail);
- Toezicht en Handhaving ODBN (per e-mail).

